

Broj/Број: 1/4-50- 1-265-22/04
Sarajevo/Сарајево: 23.9.2004.

ZAPISNIK

22. sjednice Komisije za finansije i proračun Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koja je održana 23.9.2004., u vremenu od 13.00 do 16.30 sati .

Sjednici su nazočili članovi Komisije: Nikola Kragulj, Fatima Leho, Ruža Sopta, Hasim Felić, Zlatko Lagumdžija, Abdulah Nakaš, te Beriz Belkić, koji je sjednicu napustio zbog ranije planiranih obveza. Sjednici Komisije nisu nazočili: Ljiljana Milićević iz opravdanih razloga i Mirko Blagojević.

Sjednici su bili nazočni i zastupnici Seada Palavrić, Vinko Zorić, Filip Andrić i Mara Perkanović.

Sjednici su nmazočili i pozvani predstavnici institucija: Ljerka Marić i Ranko Šakota iz Ministarstva financija i trezora, Donald Hays iz OHR-a, Joli Dikson, Šefika Hafizović i Kemal Čaušević iz Uprave za neizravno oporezivanje, g-din Jansen iz CAFAO, te drugi predstavnici međunarodne zajednice.

Sjednici je prisustvovala i Dragica Hinić, tajnik Komisije.

Sjednicom je predsjedavao Nikola Kragulj.

DNEVNI RED:

1. Razmatranje Prijedloga zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV) radi sačinjavanja novog komisijskog izvješća (predlagatelj: Vijeće ministara BiH);
2. Razmatranje Prijedloga zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjelu prihoda (predlagatelj: Vijeće ministara BiH);
3. Razmatranje Prijedloga zakona o financiranju institucija BiH (predlagatelj: Vijeće ministara BiH).

Ad.1. Razmatranje Prijedloga zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV) radi sačinjavanja novog komisijskog izvješća (predlagatelj: Vijeće ministara BiH)

Nikola Kragulj informirao je nazočne o upravo održanoj javnoj raspravi Prijedlogu zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV), kojoj je nazočio veliki broj predstavnika zainteresiranih institucija. Cijeli tok rasprave je sniman tako da će biti sačinjen i transkript. Komisija će sve prijedloge i mišljenja date u toku rasprave razmotriti, zatražiti i mišljenje predlagatelja Zakona o njima, te nakon toga prema odgovarajućoj proceduri obratiti se Domu. Stoga je bio mišljenja da Komisija nakon održane javne rasprave ne bi mogla odmah na ovoj sjednici odlučiti o Prijedlogu zakona i sačiniti novo izvješće za Dom. Trebalo bi zatražiti produženje roka za razmatranje ovog zakona, kako bi se došlo do jasne argumentacije koja bi poduprla određeni komisijski prijedlog za Dom.

Zlatko Lagumdžija je predložio da nazočni gosti i predstavnici Vijeća ministara, pred Komisijom izlože svoju argumentaciju za primjenu jedinstvene stope PDV-a, a da onda članovi Komisije nastave svoj rad suglasno odredbama Poslovnika. Istaknuo je dalje da su danas dostavljeni i određeni analitički pregledi i kvantifikacije, te komentari o pojedinim stopama.

Ljerka Marić kratko je obrazložila razloge za predloženu, od Vijeća ministara, jedinstvenu stopu PDV-a. Posebno je istaknula da je poštovana obveza usklađenosti ovog zakona sa Šestom direktivom EU, te da je uveden oporezivi prag od 50.000 KM. Ovaj zakon sačinjen je u suradnji s ekspertima MMF-a, CAFAO-a i Uprave za neizravno oporezivanje uz maksimalnu analizu. Pri tome se nastojalo olakšati i što više uprostiti uvođenje PDV-a u našu zemlju, a što omogućava jedinstvena stopa, iako je postavljeno i socijalno pitanje kao moralno pitanje.

Uz donošenje ovog zakona istovremeno se trebaju usvojiti i dva druga zakona koja su na dnevnom redu ove sjednice Komisije, čime bi se zaokružio cijeli sistem.

Donald Hays istaknuo je problem neplaćanja poreza u velikom broju zemalja, kao i u BiH-i kao jedan od najznačajnijih problema u razvoju jedne države. Stoga se sve institucije koje prikupljaju poez ubuduće moraju maksimalno anagažirati na prevazilaženju tog problema. Sve državne institucije trebaju imati osposobljen kadar za ovaj zadatak. Porez se radi navedenog, kao i niza drugih razloga treba ubirati na razini države kako je predloženo, jer će to smanjiti mogućnosti manipulacija, a navedeni prijenos nadležnosti s entiteta na razinu države u toj oblasti već je dogovoren i reguliran. Stoga Parlament BiH izmjenom datog prijedloga PDV-a treba preuzeti i odgovornost za njegove rezultate.

Joli Dikson istaknuo je da uvođenje PDV-a zahtijeva maksimalan pozadinski rad u BiH.

Uvođenje PDV-a je težak korak u svakom slučaju i rezultira određenim teškoćama. Upravni odbor Uprave za neizravno oporezivanje dao je maksimalan doprinos u izradi Prijedloga zakona, a temelj za rad sastojala se u analizi tima stručnjaka MMF-a dostavljenoj u svom izvješću. Ovim izvješćem predloženo je i da se izuzeća od Zakona striktno ograniče uz pozivanje na Šestu direktivu EU, koja govori o nultim stopama. Dalje je argumentirao razloge za prihvatanje jedinstvene stope koja je jednostavnija za primjenu, onemogućava zloupotrebe i korupciju, smanjuje troškove, te olakšava rad uposlenim kojih u Upravi trenutno nema dovoljno. Istaknuo je dalje činjenicu da će PDV dovesti do povećanja cijene kruha i drugih proizvoda, ali to nije razlog za njegovo neprihvatanje. Socijalni programi se moraju pri tome unapređivati, razvijati privreda i sl.

Šefika Hafizović, član Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje iz FBiH, također je za primjenu jedinstvene stope PDV-a, jer se navedeni prijedlog temelji na jakoj i stručnoj argumentaciji. Zakon u našoj zemlji mora biti jednostavan, jer ga mora podržati efikasna poreska administracija, koja ovde još uvijek nije u potpunosti utemeljena. Druga posebna opasnost koja bi proistekla iz primjene više stopa je činjenica da se u BiH dijeli porez između razina vlasti, dok je kod drugih zemalja porez izvorni prihod centralne vlasti. Jedinstvenom stopom osigurava se siguran prihod i države i nižih razina vlasti. Navedeni projekat treba raditi i na reformi poreskih obveza u entitetima, biti harmoničan s drugim oblastima i na taj način osigurati i zaštitu siromašnih slojeva stanovništva.

G-din Jansen iz CAFAO-a istaknuo je da su došli do istovjetnih rezultata kao i tim iz MMF-a, uz posebno potenciranje trenutnog nedostatka kadra u Upravi za neizravno oporezivanje, koje ima samo 18 uposlenih a postoji potreba je za 600 uposlenih.

Zlatko Lagumdžija istaknuo je potom da je Dom usvojio principe Zakona i primjenu diferenciranih stopa. Zahvalio se prisutnim predstavnicima međunarodne zajednice na datoj argumentaciji, te ih zamolio da ne potcjenjuju niti članove Komsije niti druge stručnjake u BiH-i koji imaju drugačiji stav od njihovog. Prijedlog koji je Komisija prethodno usvojila i koji je bio dostavljen Domu, zasnovan je na kalkulacijama grupe eksperata (dva bivša premijera, bivši šef države, profesori univeziteta, ekspertni stručnjaci iz Hrvatske i dr.). Za njega je argumentacija data na ovoj sjednici Komisije neprihvatljiva u poptunosti. Pri tome se postavljaju pitanja da li uvesti uopće dvije stope, 8% i 18%, te da li primjeniti uopće nultu stopu. Po njemu ne postoji dilema u svezi s primjenom Šeste direktive EU-e jer ona pruža mogućnost za primjenu dvije stope. U direktivi također stoji da kod ukidanja stopa zemlje članice EU mogu usvojiti prijelazne mjere, a kao što se zna BiH-a nije ni zemlja članica EU-e. Također, u BiH nema uređene socijalne politike, pa se trenutno mora i na ovaj način voditi računa o najugroženijim kategorijama stanovništva.

Uvredljiva je i argumentacija da naša administracija nije u stanju trenutno obavljati posao u slučaju više stopa. Iz navedenih razloga on i dalje stoji iza ranije usvojenog izvješća Komisije. Kod stope od 8% podrazumjevaju se inputi u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji uključujući i njene rezultate, a to je trenutno regulirano kroz stopu od 10%. Pod stopom od 0% ostale su kategorije koje su i do sada spadale pod taj procenat. Na ovaj način ne smanjuju se prihodi države u kojoj je do 50% nenaplaćenog poreza, a sa predloženim stopama postiže se sadašnja razina prihoda u BiH. Dalje je predložio da se u okviru Strategije borbe protiv siromaštva i uporedo s ovim Zakonom, sačini Prijedlog zakona o oporeziovom i neoporezivom osobnom dohotku po uzoru na Hrvatsku.

Joli Dikson, pozivajući se na Šestu direktivu, istaknuo je da ona dopušta dvije stope. Naglasio je pri tome da se nulta stopa može primjenjivati samo kod izvoza, a ne i za domaće proizvode.

Fatima Leho istaknula je da bi bilo mnogo bolje da je ovaj nivo komunikacije postignut mnogo ranije i prije nego je Prijedlog zakona dostavljen u parlamentarnu proceduru. Posebno je naglasila da se u BiH-i trenutno ne može zanemariti socijalni momenat. Činjenica koju je potvrdio g-din Dikson, da će poskupjeti prije sveg akruh, a potom i mlijeko, ulje i sl. proizvodi, uvođenjem jedinstvene stope nju paralizira, jer su to temeljni proizvodi za preživljavanje. Stoga svi nazočni na ovoj sjednici moraju voditi računa o tom pitanju.

Seada Palavrić upitala je da li se nulta stopa može smatrati prijelaznom mjerom u smislu Šeste direktive, te da li je moguće kruh i temeljne životne namirnice podvesti pod stopu od 5%.

Donald Hays potom je izrazio razumjevanje za diskusije prethodnika u svezi socijalnog stanja u zemlji, a što ima refleksiju i na sustav PDV-a koji se treba uvesti.

Nikola Kragulj je po okončanoj raspravi predložio, a članovi Komisije jednoglasno prihvatili, slijedeći **zaključak** :

Sve prijedloge i mišljenja iznesene na javnoj raspravi i ovoj sjednici Komisije u narednom periodu treba sagledati u potpunosti, te u konzultacijama s predlagateljem Zakona vidjeti na koji način djelovati, s obzirom da je rok za usvajanje ovog zakona kraj prosinca mjeseca tekuće godine.

Od Kolegija Doma potrebno je zatražiti produženje roka za raspravu o predloženom zakonu, sukladno odredbama Poslovnika.

Ad.2. Razmatranje Prijedloga zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjelu prihoda (predlagatelj: Vijeće ministara BiH)

Nikola Kragulj informirao je nazočne da je Prijedlog zakona dobio pozitivno mišljenje od Ustavno-pravne komisije, te da su na Prijedlog zakona po jedan amandman uložili Ruža Sopta i Nikola Kragulj. Potom je otvorio opću raspravu o principima zakona.

U potom otvorenoj raspravi učestvovali su Ruža Sopta, Seada Palavrić, Filip Andrić, Fatima Leho, Ljerka Marić, Jusuf Kumalić, Abdulah Nakaš i Nikola Kragulj.

Ruža Sopta i Filip Andrić istaknuli su da ovaj zakon nije sukladan Zakonom o sistemu neizravnog oporezivanja i da zadire u ustavne promjene jer govori o razinama financiranja, isključujući pri tome jedan nivo financiranja. To pitanje mora se razraditi u članku 33. i stoga je predložen amandman u navedenom smislu.

Seada Palavrić, Fatima Leho i Abdulah Nakaš imali su suprotno mišljenje od prethodnika, pri tome naglašavajući da je ovo pitanje u nadležnosti Federacije BiH, te ga stoga ne treba regulirati ovim zakonom.

Radi prevazilaženja različitih mišljenja o ovom pitanju, **Ljerka Marić** predložila je da se pitanje kriterija za vraćanje sredstava s federalne na kantonalnu razinu, regulira donošenjem posebnog propisa, ali bez posebne razrade u ovom zakonu.

Nakon okončane rasprave članovi Komisije jednoglasno su usvojili principe Prijedloga zakona, te predložene amandmane koji su postali sustavni dio Zakona, a glase:

Amandman I.

U članku 33. stav 1. Prijedloga zakona, u drugoj rečenici, iza riječi “temelji se na sumi prometa robe” treba dodati riječi “i usluga”.

Amandman II.

U članku 33. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

“Uprava za neizravno oporezivanje će posebnim propisom utvrditi kriterije za raspodjelu prihoda na niže razine u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Postojeći st. 2. i 3. postaju st. 3 i 4.

Također, jednoglasno je usvojen i Zakon u cjelini, koji je potom upućen u dalju parlamentarnu proceduru.

Ad.3. Razmatranje Prijedloga zakona o financiranju institucija BiH (predlagatelj: Vijeće ministara BiH)

Nikola Kragulj informirao je prisutne da je Prijedlog zakona dobio pozitivno mišljenje od Ustavno-pravne komisije, te da je na Prijedlog zakona uložio dva amandmana. Nakon kraće rasprave članovi Komisije jednoglasno su usvojili principe Zakona, kao i predložene amandmane koji glase:

Amandman I.

U članku 2. Prijedloga zakona dodaje se nova definicija koja glasi:

“o). Neisplaćene obveze: Bilo koja obveza koju treba platiti, a koja na dan dospijeca plaćanja nije u cjelosti plaćena.”

Amandman II.

Članak 12. stavak 5. mijenja se i glasi:

“Na temelju alokacije proračunskih sredstava i instrukcija Ministarstva financija i trezora, proračunski korisnici će pripremiti i podnijeti prijedloge operativnih proračuna Ministarstvu financija i trezora svaki mjesec. Predloženi operativni proračuni će pokrivati troškove i uključivati sumu svih neisplaćenih obveza. Ministarstvo financija i trezora će obavjestiti proračunske korisnike o odobrenim operativnim proračunima. Ministarstvo financija i trezora će dostavljati mjesečno izvješće Vijeću ministara o svim neisplaćenim obvezama. Nakon usvajanja izvješća od strane Vijeća ministara, Ministarstvo financija i trezora obustavlja plaćanja obveza proračunskog korisnika u visini koja je dovoljna za plaćanje neizmirenih obveza proračunskog korisnika.”

Komisija je potom jednoglasno prihvatila tekst Prijedloga zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine s usvojenim amandmanima i uputila ga u dalju parlamentarnu proceduru.

Zapisnik sačinila:
Dragica Hinić

Predsjedatelj Komisije:
Nikola Kragulj

